

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, सबै समूह/उपसमूह, तह ७ को पदको लागि आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसार दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या * अङ्कभार	समय
प्रथम	व्यवस्थापकीय ज्ञान	१००	४०	क	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	३ घण्टा
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	
				ख	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (विस्तृत ज्ञान)	१००	४०	क	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	३ घण्टा
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	
				ख	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	२ प्रश्न * ५ अंक	
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न * १० अंक	

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्यः

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टा छुट्टै हुनेछ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अंकभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरवापत २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यसवापत अंक दिईने छैन र अंक कट्टा पनि गरिने छैन।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठुलो अक्षर (Capital Letter) A,B,C,D मा लेख्नु पर्नेछ। सानो अक्षर (Small Letter) a,b,c,d लेखेमा वा अन्य कुनै संकेत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाईने छैन।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more Parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयमा प्रत्येक खण्डका प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्ड प्रश्नको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुन सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्नेछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र दोश्रो चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराईनेछ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति:- २०८०/०८/२१

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, सबै समूह/उपसमूह, तह ७ को पदको लागि आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र

व्यवस्थापकीय ज्ञान

खण्ड (क) : ५० अङ्क

- १ **विद्युत विकास र संस्थागत जानकारी**
- १.१ नेपालको जलविद्युत विकासमा नेपाल विद्युत प्राधिकरण र निजी क्षेत्रको भूमिका
  - १.२ नेपालको आर्थिक, सामाजिक विकासमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको भूमिका
  - १.३ नेपालमा सार्वजनिक संस्थान स्थापनाको उद्देश्य तथा यसको भूमिका, उपलब्धी एवम चुनौती
  - १.४ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको संस्थागत विकास योजना
  - १.५ आवधिक योजनामा जलविद्युत विकास सम्बन्धी व्यवस्था
  - १.६ उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय
  - १.७ जल तथा उर्जा आयोग
  - १.८ विद्युत नियमन आयोग
  - १.९ विद्युत विकास विभाग
- २ **सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासन**
- २.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, महत्व, सेवाप्रवाह गर्ने तरिका तथा माध्यम
  - २.२ सेवाप्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार एवं दायित्व
  - २.३ सुशासनको अवधारणा, यसका अवयवहरू र यसको महत्व
  - २.४ सार्वजनिक उत्तरदायित्व, तटस्थता, पारदर्शिता
  - २.५ सार्वजनिक बडापत्र र क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था
  - २.६ सामूहिक सौदावाजी र ट्रेड यूनियनको व्यवस्थापन

खण्ड (ख) : ५० अङ्क

- ३ **व्यवस्थापन सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान**
- ३.१ संगठनका मूलभूत तत्वहरू
  - ३.२ सार्वजनिक प्रशासन र नयाँ सार्वजनिक प्रशासन
  - ३.३ प्रशासन र व्यवस्थापनको अवधारणा, व्यवस्थापनको सिद्धान्त तथा कार्यहरू
  - ३.४ विकाश प्रशासन
  - ३.५ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र संस्थागत स्रोत साधन योजना
  - ३.६ रणनीतिक व्यवस्थापन र यसको प्रयोग
  - ३.७ संगठनात्मक व्यवहार र यसका विविध आयामहरू
  - ३.८ अनुगमन र मूल्याङ्कन
  - ३.९ आयोजना व्यवस्थापन र यसका चुनौतिहरू

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, सबै समूह/उपसमूह, तह ७ को पदको लागि आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४ संविधान, ऐन, नियम तथा विनियम

- ४.१ नेपालको संविधान
- ४.२ नेपाल विद्युत प्राधिकरण ऐन, २०४१
- ४.३ विद्युत ऐन, २०४९
- ४.४ विद्युत चोरी नियन्त्रण ऐन, २०५८ र विद्युत चोरी नियन्त्रण नियमावली, २०५९
- ४.५ विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४
- ४.६ जग्गा प्राप्ती ऐन, २०३४
- ४.७ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- ४.८ जलश्रोत ऐन, २०४९
- ४.९ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ४.१० कम्पनी ऐन, २०६३
- ४.११ श्रम ऐन, २०७४
- ४.१२ उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५
- ४.१३ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ४.१४ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ तथा सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५
- ४.१५ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०७५
- ४.१६ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६८
- ४.१७ विद्युत वितरण विनियमावली, २०७८
- ४.१८ सामुदायिक ग्रामिण विद्युतीकरण विनियमावली, २०७१
- ४.१९ विद्युत महशुल संकलन विनियमावली, २०७८

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह, तह ७, कानून अधिकृत पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र
सेवा सम्बन्धी विस्तृत ज्ञान
खण्ड (क)- ५० अङ्क

१. कानूनका सामान्य सिद्धान्त र कार्यविधि कानून
  - १.१ संबैधानिक सर्वोच्चताको सिद्धान्त
  - १.२ प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त
  - १.३ कानून व्याख्याको सिद्धान्त
  - १.४ दण्डको सिद्धान्त
  - १.५ नजीर तथा रिटको सिद्धान्त
  - १.६ प्राङ्गन्यायको सिद्धान्त
  - १.७ विबन्धनको सिद्धान्त
  - १.८ कानूनी शासनको सिद्धान्त
  - १.९ क्षेत्राधिकारको सिद्धान्त
  - १.१० हकदैयाको सिद्धान्त
  - १.११ बिलम्बको सिद्धान्त
  - १.१२ शक्ति पृथक्करण, नियन्त्रण र सन्तुलन
२. नेपालको संविधान र संविधानवाद
  - २.१ नेपालको संविधान र संविधानवाद
  - २.२ संविधानको मूलभूत विशेषता
  - २.३ मौलिक हक
  - २.४ राज्यको दायित्व, निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरू
  - २.५ आर्थिक कार्य प्रणाली
  - २.६ न्यायपालिका
  - २.७ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग
  - २.८ महालेखापरीक्षक
  - २.९ लोक सेवा आयोग
  - २.१० व्यवस्थापिका संसदको सार्वजनिक लेखा समितिको कार्य र यसको महत्व
  - २.११ न्यायिक पूनरावलोकन, मुद्दा दोहोर्न्याई पाउँ र पुनरावेदन
  - २.१२ न्यायिक सक्रियता र सार्वजनिक सरोकारको विषय
३. समसामयिक कानून र अन्य पक्षहरू
  - ३.१ मानव अधिकार र अन्तराष्ट्रिय कानूनको अवधारणा

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह, तह ७, कानून अधिकृत पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको

पाठ्यक्रम

- ३.२ प्राकृतिक व्यक्ति तथा कानूनी व्यक्ति, कानूनी व्यक्तिका अधिकार तथा दायित्व
- ३.३ सार्वजनिक संस्थान, परिचय, विशेषता, उपयोगिता, समस्या र चुनौतीहरू
- ३.४ नेपालका सार्वजनिक संस्थान, योगदान र औचित्य
- ३.५ वातावरणीय न्यायको अवधारणा
- ३.६ उपभोक्ता हित संरक्षण र सार्वजनिक संस्थाको भूमिका
- ३.७ कानून व्यवसायिका आचारसंहिता
- ३.८ बहस, बहस व्यवस्थापन र बहसकला

४. कानूनी मस्यौदा र अन्य बिषयहरू

- ४.१ फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, वारेसनामा, अख्तियारनामा, मञ्जुरीनामा, मिलापत्र, घरसारका लिखतहरू, तारिकपर्चा, भर्पाई
- ४.२ रिट निवेदनपत्र, लिखित जवाफ, अन्तरिम आदेश खारेजीको लागि निवेदन, वेरितको आदेश विरुद्धको निवेदन, बहसनोट, बयान र बकपत्र
- ४.३ करारनामा
- ४.४ प्रतिवेदन, टिप्पणी, प्रस्ताव लेखन
- ४.५ कानूनी राय
- ४.६ प्रबन्धपत्र तथा नियमावली
- ४.७ नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, परिपत्रको मस्यौदा
- ४.८ नेपाल राजपत्र तथा सूचना
- ४.९ न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायमा पेश गरिने निवेदन

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

५. फौजदारी कानून

- ५.१ कसूर र सजाय, क्षतिपूर्ति र अपराधिक दायित्व सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ५.२ मुलुकी अपराध संहिता २०७४ को विशेषता र सो ऐनको प्रारम्भिक, सार्वजनिक जवाफदेहिको पद धारण गर्ने अधिकारीलाई प्राप्त अख्तियारको अवज्ञा विरुद्धको कसूर, सार्वजनिक हित, स्वास्थ्य, सुरक्षा, सुविधा र नैतिकता विरुद्धको कसूर, सरकारी तथा सार्वजनिक सम्पत्ति विरुद्धको कसूर, लिखत सम्बन्धी कसूर, गोपनियता विरुद्धको कसूर तथा सजाय
- ५.३ भ्रष्टाचार, संगठित अपराध, विद्युतीय अपराध र सम्पत्ति शुद्धीकरण अभियोजन सम्बन्धी कसूर तथा सजाय

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह, तह ७, कानून अधिकृत पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

५.४ मुलुकी अपराध कार्यविधि संहिता र सजाय तथा कसूर निर्धारण सम्बन्धि कानूनी व्यवस्था, अपराधको सूचना, अनुसन्धान तथा अभियोजन, अदालति कार्यविधि, प्रमाण मूल्याङ्कन, फैसला तथा पुनरावेदन

६. देवानी कानून

६.१ देवानी कानूनको परिचय, विशेषता, सिद्धान्त

६.२ नागरिक अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था, सम्पत्तिको हक, स्वामित्व तथा भोगाधिकार, घर तथा बहाल सम्बन्धी व्यवस्था, जग्गा प्राप्ति र प्रयोग

६.३ लिखत पारित सम्बन्धी व्यवस्था, दुष्कृती, त्रुटिपूर्ण उत्पादन र सोको दायित्व

६.४ देवानी प्रकृतिका लिखतहरूको मस्यौदा, दर्ता, दरपिठ, अदालती शुल्क, म्याद तामेली, प्रतिउत्तर पत्र तथा प्रतिरक्षा, प्रमाण संकलन तथा मूल्याङ्कन, साक्षी, साक्षी परीक्षण, वारेस, वारेसको योग्यता

६.५ फिराद दावी तथा प्रतिदावी/प्रतिरक्षाको आधार तथा प्रमाण, प्रमाणको संरक्षण

७. बाणिज्य कानून

७.१ बाणिज्य कानूनको परिचय, विशेषता र सिद्धान्त

७.२ करार कानून सम्बन्धी व्यवस्था, करार सिद्धान्त तथा आवश्यक तत्वहरू

७.३ करार सम्पन्न गर्ने कार्यविधि, करारको परिपालन तथा कानूनी उपचार

७.४ कम्पनी कानून सम्बन्धी व्यवस्था

७.५ कम्पनीको संस्थापना, दर्ता, प्रबन्धपत्र तथा नियमावली, दर्ता खारेजी, परिसमापन (Liquidation), अध्यावधिक, एकिकरण (Merger) तथा अधिग्रहण (Acquisition)

७.६ नेपालमा विवाद समाधानका बैकल्पिक उपायहरू र कानूनी व्यवस्था

७.७ मध्यस्थताको निर्णय र कार्यान्वयन

८. सम्बन्धित कानून

७.८ कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०

७.९ मध्यस्थता ऐन, २०५५

७.१० सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४

७.११ श्रम ऐन, २०७४

७.१२ विद्युत चोरी नियन्त्रण ऐन, २०५८ र विद्युत चोरी नियन्त्रण विनियमावली २०५९

७.१३ नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रचलित विद्युत महशुल संकलन विनियमावली

७.१४ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रचलित विद्युत वितरण विनियमावली

७.१५ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रचलित सामुदायिक ग्रामीण विद्युतीकरण विनियमावली

पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८१/०८/२७